

Raadsvoorstel en -besluit

2023-0012961

Hein van der Loo

Afdeling: Staf

10/02/23

93203 brief gemeenten oprichting
stichting waarborgfonds
veiligheidsregios.pdf

Zienswijze oprichting stichting waarborgfonds

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor op grond van artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen te besluiten:

1. kennis te nemen van het voorgenomen besluit van het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (GR VRZH) tot oprichting van en deelneming in de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's;
2. geen wensen en bedenkingen ter kennis te brengen aan het algemeen bestuur van de GR VRZH inzake de oprichting van en deelneming in de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's.

De secretaris,

De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Inleiding

Na het doorlopen van een zienswijzeprocedure met de raden van de deelnemende gemeenten heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op 14 april 2022 besloten tot de oprichting van en deelname aan het expertisebureau risicobeheer. Op 1 juli 2022 heeft het Veiligheidsberaad besloten tot oprichting van het expertisebureau risicobeheer. Op 12 oktober 2022 is het expertisebureau feitelijk opgericht.

Kort gezegd is het de bedoeling om:

- landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen;
- collectief één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken) in te kopen;
- een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- een (landelijk) expertisebureau op te richten dat kan adviseren en bemiddelen;
- strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan, w.o. met de VNG.

De voorliggende brief gaat over de stap om te komen tot een waarborgfonds. De aangewezen rechtsvorm voor het waarborgfonds is een stichting. Deze stichting is vrijgesteld van de vergunningsplicht van De Nederlandse Bank (DNB). Het was niet mogelijk om de oprichting van beide stichtingen tegelijkertijd voor te leggen als gevolg van de beperkte tijd die resteert tot aan de einddatum van de ongevallenverzekeringen van de veiligheidsregio's. Aangezien voor het invullen van het expertisebureau een aantal extra stappen moet worden gezet, zoals de aanvraag van een vergunning bij de AFM en het bemensen van deze organisatie is ervoor gekozen om eerst te komen tot de oprichting van het expertisebureau.

Eerdere besluitvorming

2021-0173934 Zienswijze Stichting risicobeheer VRZHZ

Beoogd effect

De veiligheidsregio's kunnen door samenwerking een beter antwoord bieden op interne en externe ontwikkelingen op het gebied van verzekeringen en schades.

Argumenten

1.1 In artikel 11 van de gemeenschappelijke regeling van de VRZHZ is de bevoegdheid van het algemeen bestuur opgenomen om te besluiten tot oprichting van en deelneming in een stichting.

De veiligheidsregio's hebben straks een waarborgfonds waarmee zij gezamenlijk de Landelijke Aanspraken na Dienstongevallen financieren voor zover deze niet verzekerd zijn. Het is niet mogelijk om deze activiteiten onder te brengen bij een veiligheidsregio of een andere rechtspersoon, zoals het expertisebureau. Hier liggen de volgende overwegingen aan ten grondslag:

1. Het is de verwachting van juridisch experts dat de AFM en de DNB niet akkoord gaan met het onderbrengen van deze activiteiten bij een rechtspersoon met andersoortige activiteiten; de AFM is de vergunningverlenende instantie voor het expertisebureau;
2. Het samenvoegen van de activiteiten van het waarborgfonds met de werkzaamheden van een veiligheidsregio of het expertisebureau leidt tot aansprakelijkheidsrisico's voor deze organisaties.

Met het oog op de eis dat geen sprake mag zijn van een winstoogmerk - om vrijstelling te krijgen van de vergunningsplicht van DNB - is de keuze voor rechtspersonen beperkt. Dat maakt namelijk dat gekozen moet worden tussen de rechtsvorm 'stichting' en de rechtsvorm 'onderlinge

waarborgmaatschappij'. Hierbij is de afweging gemaakt dat de stichting de voorkeur geniet boven de onderlinge waarborgmaatschappij met het oog op de lichte structuur. Om de activiteiten van het expertisebureau hierop te laten aansluiten is eveneens voor de stichting gekozen. Hiermee wordt geen zwaardere structuur opgetuigd dan strikt noodzakelijk is.

2.1 Artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) regelt dat en hoe een gemeenschappelijke regeling een stichting kan oprichten en hierin kan deelnemen.

De besluitvorming daarover is voorbehouden aan het algemeen bestuur. In de gemeenschappelijke regeling zelf moet die bevoegdheid zijn opgenomen en de deelneming in de stichting moet 'in het bijzonder aangewezen worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang'. Daarnaast dient het voornemen of ontwerpbesluit te worden toegezonden aan de gemeenteraden en dienen zij in de gelegenheid te worden gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

2.2. De oprichting van de stichting waarborgfonds biedt een oplossing voor de niet-verzekerde aanspraken

Dit draagt bij aan goed werkgeverschap richting de medewerkers van de veiligheidsregio. Als gevolg van een aantal interne en externe ontwikkelingen is een toenemend bewustzijn bij veiligheidsregio's ontstaan over de aard en hoogte van aanspraken van medewerkers als gevolg van ongevallen tijdens het werk. Dit bewustzijn is de afgelopen jaren gegroeid door een toenemende onderlinge samenwerking van veiligheidsregio's op dit vlak. In de loop der tijd bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting die zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker hadden. Veelal spitst zich dit toe op de vraag of aan alle elementen van ongevalsdefinitie is voldaan, terwijl de medewerker evident letsel heeft opgelopen tijdens zijn werk.

2.3. De samenwerking levert naar verwachting behalve een kwaliteitsslag tevens een efficiëncyslag op

Deelname aan het waarborgfonds is vrijwillig. Wel is deelname aan het expertisebureau een vereiste gelet op de onderlinge samenhang. Met het expertisebureau wordt behalve een kwaliteitsslag ook een besparing verwacht door één gezamenlijke inkoop van de ongevallenverzekering en het collectief afhandelen en registreren van schades. Op termijn levert dit een besparing op doordat de verhouding schade-premie ongevallenverzekering ongeveer 1:2 is. Al bij deelname van een beperkt aantal veiligheidsregio's is het overigens al opportuun om het waarborgfonds op te richten, omdat de niet-verzekerbare aanspraken die gelden op grond van Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen anders door de individuele veiligheidsregio gedragen worden.

Kanttekeningen

2.1. Kostenneutraliteit is het uitgangspunt maar het vertrekpunt van elke veiligheidsregio is verschillend

Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen is om de financiering kostenneutraal te laten plaatsvinden. De insteek is kostenneutraliteit gezien vanuit landelijk perspectief, omdat het vertrekpunt van elke veiligheidsregio ten aanzien van de financiering en verzekering van schades na dienstongevallen verschillend is. Het is overigens de verwachting dat de samenwerking in zowel het expertisebureau als het waarborgfonds behalve een kwaliteitsslag op termijn ook tot (aanzienlijk) financieel voordeel voor de deelnemers leidt. Dit voordeel wordt in eerste aanleg gebruikt om het waarborgfonds mee te vullen.

De kostenneutraliteit heeft betrekking op drie kostencomponenten:

- a) de premie ongevallenverzekering (inclusief onafhankelijke medische dienst);
- b) de fee voor de dienstverlening van de makelaar;
- c) de algemene reserve voor de niet-verzekerbare risico's.

Zienswijze oprichting stichting waarborgfonds

De premie ongevallenverzekering (€ 4,1 miljoen voor 25 veiligheidsregio's) en de makelaarsdienst zijn weliswaar bekend, maar bij een complexe zaak zonder verzekeringsdekking zal de veiligheidsregio een beroep moeten doen op de algemene reserve. Ook is een premie ongevallenverzekering geen vast gegeven. Bij een volgende aanbesteding kan dit immers anders uitpakken. Tot slot gaat het om risico's. Als er toevallig net een grotere groep personeel tegelijk letsel oploopt dan heeft dit gevolgen voor de schadelast. Daarom geldt bij het uitgangspunt kostenneutraliteit dat een zekere slag om de arm gehouden moet worden.

Extern draagvlak

Op 16 december 2022 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de 25 voorzitters veiligheidsregio, mede op advies van de Bestuurlijke Advies Commissie Brandweer het principebesluit genomen tot het oprichten van een Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's.

Duurzaamheid

nvt

Aanpak/uitvoering/evaluatie

De formele oprichting van het waarborgfonds volgt zo spoedig mogelijk na de definitieve besluitvorming in het Veiligheidsberaad. Beoogd wordt om het waarborgfonds per 1 januari 2024 operationeel te hebben met het oog op de invoering van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen en de ingangsdatum van de gezamenlijke ongevallenverzekering.

Communicatie/publicatie/participatie

nvt

Personeel/organisatie/SCD

nvt

Financiën

Kostenneutraliteit als uitgangspunt

De verwachting is dat de veiligheidsregio's hun deelname aan het waarborgfonds kunnen financieren uit hun huidige begroting. In die zin is er geen sprake van nieuw beleid. Het risico dat een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve neemt wel af. Alleen in geval de veiligheidsregio een uitkering wil doen bovenop de aanspraken, die gelden op grond van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen, zal deze ten laste komen van de algemene reserve.

Verdeelsleutel

Voor het waarborgfonds is een verdeelsleutel overeengekomen op basis van inwoneraantal. Deze verdeelsleutel wordt na de eerste periode van 5 jaar geëvalueerd.